

Het beeld van het *platteland*

Een verschil in beeld tussen autochtonen en niet-westerse
allochtonen in Nederland

Irene Numan (S2586401)

Bachelor scriptie Sociale Geografie &
Planologie

Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen

Rijksuniversiteit Groningen

22-01-2017

Begeleider: Prof. Dr. D. Strijker

Samenvatting

De laatste tientallen jaren is het debat over de representatie die bepaalde groepen van het *platteland* hebben toegenomen (Haartsen et al., 2003). Deze representaties komen tot stand door persoonlijke ervaringen of door invloed van media, familie en vrienden (Halfacree, 1993). Daarnaast zijn representaties vooral cultuurgebonden en hebben sommige groepen bepaalde *sociale representaties* (Woods, 2005; Halfacree, 1995). In Nederland bezoeken voornamelijk autochtonen het *platteland*, in tegenstelling tot allochtonen (Buijs et al., 2009). Mensen die met regelmaat het *platteland* bezoeken kunnen een andere representatie hebben, dan mensen die het *platteland* minder vaak bezoeken (Bonnes & Secchiaroli, 1995; Haartsen et al., 2000, in Van Dam et al., 2002; Van den Berg, 1999). De hoofdvraag in dit onderzoek luidt: 'In hoeverre verschilt het beeld dat autochtonen van het *platteland* hebben en het beeld dat niet-westerse allochtonen van het *platteland* hebben, en in hoeverre is dit te verklaren?' Door enquêtes af te nemen bij beide groepen is deze hoofdvraag onderzocht. In totaal hebben 76 autochtonen en 71 niet-westerse allochtonen de enquête ingevuld. De belangrijkste resultaten uit dit onderzoek zijn dat autochtonen het *platteland* vooral associëren met ruimte en rust. Niet-westerse allochtonen associëren het *platteland* voornamelijk met dieren, en dan met name koeien. In het algemeen wordt het *platteland* door de respondenten nog steeds met landbouw geassocieerd. In het onderzoek komt daarnaast naar voren dat niet-westerse allochtonen beduidend minder vaak het *platteland* bezoeken dan autochtonen. Ten slotte hebben autochtonen vaker een sociaal-culturele associatie met het *platteland* dan niet-westerse allochtonen. Er kan geconcludeerd worden dat op sommige aspecten in het onderzoek een verschil in beeld bestaat dat autochtonen en niet-westerse allochtonen van het *platteland* hebben.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	1
1. Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Doelstelling.....	3
1.3 Opbouw scriptie.....	4
2. Theoretisch kader.....	5
2.1 Definities van het platteland.....	5
2.2. Sociale representatie.....	5
2.3 Autochtonen en niet-westerse allochtonen.....	7
2.4 Lage betrokkenheid met het platteland.....	7
2.5 Debat over de term allochtoon.....	8
2.6 Cultuur en natuur.....	8
2.7 Conceptueel model.....	9
3. Methodologie.....	10
3.1. Methode.....	10
3.2. Dataverzameling.....	10
3.4 Data-analyse.....	11
3.3. Ethiek en Reflectie.....	11
5. Resultaten.....	13
4.1 Meest genoemde woorden.....	13
4.2 karakteristieke verbanden.....	14
4.3 Overige verbanden.....	16
5. Conclusie.....	20
5.1 Conclusie.....	20
5.2 Aanbevelingen.....	21
6. Referenties.....	22
7. Bijlagen.....	25
7.1 Bijlage 1: Enquête.....	25
7.2 Bijlage 2: Foto's enquête.....	27
7.3 Bijlage 3: Woordenlijst.....	28

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De laatste twintig jaar is het debat over de representatie van het *platteland* steeds verder toegenomen. Het debat gaat over het beeld dat verschillende groepen van het *platteland* hebben (Haartsen et al., 2003). De definitie van het *platteland* is in de academische literatuur veel bediscussieerd, maar blijft een lastig concept. Er bestaat dan ook geen simpele definitie voor het concept *platteland* (Halfacree, 1993).

Allochtonen wonen in Nederland voornamelijk in de grote steden en zelden op het *platteland* (PBL, 2014). Bovendien bezoeken voornamelijk autochtonen het *platteland* (Buijs et al., 2009). Etnische minderheden bezoeken, vergeleken met andere lage sociale-economische groepen, het *platteland* minder vaak omdat ze gemiddeld minder vrije tijd te besteden hebben. Die vrije tijd wordt grotendeels besteed aan het onderhouden van sociale relaties met familieleden en vrienden (Cloke & Little, 1997). Het Nederlandse ministerie van Landbouw, Natuur en Voedsel is bezorgd over de lage betrokkenheid van allochtonen bij natuur in Nederland (Natuurmonumenten 2007, in Buijs et al., 2009). Netwerk Platteland heeft in samenwerking met CLM en MOVISIE een project opgericht om ervoor te zorgen dat meer allochtonen in contact komen met het *platteland*. CLM en MOVISIE zijn kennis- en adviesbureaus. CLM is gespecialiseerd in landbouw, voedsel, natuur en milieu, terwijl MOVISIE zich specialiseert op het gebied van het sociaal domein (CLM, 2010; MOVISIE, 2016). Het project 'Meer kleur in groen buitengebied', is in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedsel opgericht. Netwerk Platteland geeft aan dat nieuwe Nederlanders vooral in de stad wonen en nauwelijks binding hebben, of bekend zijn met het *platteland*. Door nieuwe Nederlanders kennis te laten maken met het *platteland*, willen ze ervoor zorgen dat de interesse voor natuur en landschap groeit (Netwerk Platteland, ... ; Netwerk Platteland, 2010).

1.2 Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om te bepalen of er een verschil bestaat tussen het beeld dat autochtone Nederlanders van het *platteland* hebben en het beeld dat niet-westerse allochtonen van het *platteland* hebben. Als er een verschil bestaat tussen het beeld dat beide groepen hebben, is het doel om dit nader te verklaren. Hiervoor moet er eerst aandacht besteed worden aan de definities *platteland* en *sociale representatie*. Daarnaast moet er goed afgebakend worden wat er in dit onderzoek onder niet-westerse allochtonen wordt verstaan. Een aspect dat in dit onderzoek onderzocht wordt is in hoeverre culturele invloeden een rol spelen in het beeld dat mensen van het *platteland* hebben. Bovendien is het interessant om te kijken of niet-westerse allochtonen het Nederlandse *platteland* wel eens bezoeken. De hoofdvraag en de deelvragen van het onderzoek luiden als volgt:

Hoofdvraag:

In hoeverre verschilt het beeld dat autochtonen van het *platteland* hebben en het beeld dat niet-westerse allochtonen van het *platteland* hebben en in hoeverre is dit te verklaren?

Deelvragen:

1. Hoe komen beelden van het *platteland* tot stand?
2. In hoeverre spelen culturele invloeden een rol in het beeld dat mensen van het *platteland* hebben?
3. Wat is het beeld dat autochtonen van het *platteland* hebben?
4. Wat is het beeld dat niet-westerse allochtonen van het *platteland* hebben?

Deelvragen 1 en 2 worden alleen in het theoretisch kader besproken. Deelvragen 3 en 4 worden verder onderzocht in deze bachelorscriptie.

1.3 Opbouw scriptie

In hoofdstuk 1 worden de aanleiding, doelstelling en hoofd- en deelvragen besproken. Vervolgens wordt in hoofdstuk 2 het theoretisch kader kritisch besproken. In hoofdstuk 3 wordt de methodologie uitgelegd, waarin aandacht wordt besteed aan ethische vraagstukken. De resultaten worden in hoofdstuk 4 gepresenteerd en besproken. Uiteindelijk worden in hoofdstuk 5 de conclusies getrokken en gereflecteerd op dit onderzoek. De scriptie sluit af met een literatuurlijst en op het eind zijn de bijlagen toegevoegd.

2. Theoretisch kader

Het *platteland* definiëren is ingewikkelder dan in eerste instantie wordt gedacht. Het beeld dat mensen van het *platteland* hebben, verschilt per persoon. Hiermee wordt niet bedoeld dat iedereen een heel ander beeld heeft van het *platteland*, maar dat het per persoon kan afwijken. De perceptie dat mensen van het *platteland* hebben wordt onder andere beïnvloed door culturele invloeden, woonomgeving en herkomst (Woods, 2005).

2.1 Definities van het platteland

Er bestaat geen standaard definitie voor het concept *platteland* (Woods, 2005). In Halfacree (1993) en in Woods (2005) komen verschillende definities ter sprake.

Ten eerste bestaan er beschrijvende definities, waarbij het *platteland* gemeten en geobserveerd wordt. Het *platteland* kan onder andere beschreven worden door middel van de bevolkingsdichtheid (Halfacree, 1993; Woods, 2005).

De tweede manier om het *platteland* te definiëren is door middel van sociale-culturele definities. Hierbij wordt gekeken naar de sociale en culturele karakteristieken van mensen in combinatie met waar zij wonen. Sociale-culturele definities geven aan dat de populatiedichtheid effect heeft op het gedrag van mensen en dat daardoor het gedrag in de stad of op het *platteland* kan verschillen (Halfacree, 1993; Woods, 2005).

De derde manier om het *platteland* te definiëren focust zich op processen die kenmerkend zijn voor het *platteland* (Woods, 2005). Ten eerste wordt aangegeven dat het *platteland* voornamelijk geassocieerd wordt met primaire productie, zoals landbouw. Daarnaast wordt het *platteland* gekenmerkt door zijn rol als consumptie en recreatiegebied (Halfacree, 1993).

De vierde manier om het *platteland* te definiëren is door het beeld dat mensen van het *platteland* hebben. Het *platteland* kan gedefinieerd worden als een *sociale representatie*, wat een mix is van 'personal experiences and traditional handed-down beliefs propagated through literature, the media, the state, family, friends and institutions' (Halfacree, 1993, pg. 33). Het is mogelijk om achter het beeld te komen van het *platteland*, door mensen te vragen waar zij aan denken bij het *platteland*. Het concept *platteland* wordt door iedereen weer anders beschreven, omdat mensen het concept *platteland* ook anders interpreteren (Woods, 2005). Het *platteland* wordt door Halfacree (1993) beschreven als 'words and concepts understood and used by people in everyday talk' (Halfacree, 1993, p. 29). De definitie die hier van het *platteland* wordt gegeven komt uit de theorie van Moscovici (1984) over *sociale representaties*. De mens ziet de wereld zoals die volgens hem of haar is. Daarnaast komen al onze percepties en ideeën als reactie van fysieke aspecten van onze leefomgeving (Moscovici, 1984). Halfacree (1995) geeft aan dat sommige groepen bepaalde *sociale representaties* hebben en dat het aannemelijk is dat vergelijkbare maatschappelijke groepen geen andere representatie van het *platteland* hebben. Naast Haartsen et al., (2003) concludeert ook Woods (2005) dat *sociale representaties* niet individueel specifiek zijn, maar dat *sociale representaties* cultuurgebonden zijn.

2.2. Sociale representatie

Sociale representaties worden door mensen op twee manieren gebruikt. Ten eerste proberen mensen wat er zich afspeelt in de wereld, zoals objecten en gebeurtenissen, zinvol te plaatsen en te ervaren. Daarnaast probeert *sociale representatie* mensen te helpen met gedragscodes en het reageren op bepaalde situaties. *Sociale representaties* zijn niet statisch. Ze kunnen continu veranderen en zijn daarom heel dynamisch. Mensen reageren met *sociale representaties* ook op nieuwe ontwikkelingen (Halfacree, 1993). Verschillende momenten in het leven kunnen daarom voor verschillende representaties zorgen (Haartsen et al., 2003).

Het *platteland* kan op verschillende manieren bekeken worden. Deze manieren worden ook wel beschreven als de *discourses of rurality*. Met het concept *discourse* wordt de manier waarop mensen de wereld bekijken en proberen te begrijpen bedoeld (Woods, 2005).

Er worden drie verschillende *discourses* toegelicht. Het belangrijkste concept in dit onderzoek is de *lay discourse*. *Lay discourses* zijn 'people's everyday interpretations of the concept of rurality and of the places they see as rural' (Jones, 1995, p. 36). Ten tweede bestaat er de *professional discourse*. Hiermee worden professionals bedoeld die *platteland* gerelateerde werk verrichten (Jones, 1995). Als laatste kunnen mensen ook door middel van de media, kunst en literatuur een representatie vormen van het *platteland* (Jones, 1995; Woods, 2005). Dit wordt ook wel *popular discourse* genoemd.

De meeste stedelingen hebben een beeld van het *platteland* en de inwoners. Deze indrukken zijn voornamelijk verkregen via de media of door vrienden en familie die over het *platteland* vertellen (Willits et al., 1992, in Willits & Luloff, 1995). Toch laten persoonlijke ervaringen met het *platteland* meer impact bij mensen achter, dan beelden die via de media, kunst en literatuur zijn verkregen (Ibid.).

In de academische wereld wordt er steeds meer onderzoek gedaan naar karakteristieken zoals leeftijd, geslacht en etniciteit, als het om de *sociale representatie* van het *platteland* gaat. Zo is er redelijk veel onderzoek gedaan naar de perceptie van kinderen van het concept *platteland* (Haartsen et al., 2003). Haartsen et al. (2003) hebben grote verschillen in perceptie ontdekt tussen verschillende leeftijdsgroepen. Jongeren en ouderen hebben vooral een visueel-figuratief beeld van het *platteland*. Jongeren hebben daarnaast ook een sociaaleconomisch beeld van het *platteland*. Ouderen hebben naast een visueel-figuratief beeld ook een sociaal-cultureel beeld van het *platteland*. Jongeren associëren het *platteland* meestal met landbouw. Daarnaast vinden jongeren natuur minder belangrijk, in tegenstelling tot ouderen en mensen van middelbare leeftijd die natuur zeer belangrijk vinden (Haartsen et al., 2003).

Naast leeftijd heeft ook opleidingsniveau effect op het beeld dat mensen van het *platteland* hebben. Onderzoek heeft uitgewezen dat er verschil bestaat in het beeld van het *platteland* tussen hoger en lager opgeleiden (Buijs et al., 2000, in Buijs et al., 2009; Van Dam et al., 2002).

Haartsen (2002) geeft aan dat mannen vooral een sociaal-cultureel beeld van het *platteland* hebben, terwijl vrouwen meer een visueel-figuratief beeld hebben.

Volgens Soares da Silva (2016) is er onderzoek gedaan naar de potentiële invloeden op *sociale representatie* van het *platteland*, maar zijn deze onderzoeken nog niet goed genoeg om hieruit conclusies te kunnen trekken.

In Nederland wordt het *platteland* meestal geassocieerd met landbouw (De Haan, 2001, in Van Dam et al., 2002). De Nederlandse landbouw wordt al vanaf de Tweede Wereldoorlog gezien als een efficiënte en economisch belangrijke sector (Ibid.). Echter, de afgelopen jaren is het beeld van het Nederlandse *platteland* veranderd (Haan, 2001; Huigen, 1998, in Van Dam et al., 2002). Hier zijn twee redenen voor. Ten eerste heeft de landbouw zijn positieve imago deels verloren. Dit komt voornamelijk door de milieuproblemen die de sector met zich meebrengt. Zo associëren veel mensen de landbouw tegenwoordig ook met chemische bestrijdingsmiddelen die gebruikt worden tegen ziektes en onkruid (Ibid.).

Ten tweede, door hogere welvaart en beter mobiliteit, heeft het *platteland* een consumptiefunctie gekregen. Daarbij is het beschermen van de natuur steeds meer een prioriteit geworden. Het beeld van het *platteland* is veranderd van een landbouw georiënteerd beeld naar een meer consumptie georiënteerde beeld (Haan, 2001; Huigen, 1998, in Van Dam et al., 2002). Hierbij speelt het idyllische beeld van het Nederlandse *platteland* ook een rol (Ibid.). Toch concluderen van Haartsen et al. (2003) dat over het algemeen het beeld van het *platteland* nog steeds geassocieerd wordt met de landbouw. De rurale idylle is het ideaalbeeld dat gevormd wordt van het *platteland*. In dit ideale beeld hoort het pastorale landschap en de vredige en rustige omgeving van het *platteland* thuis (Woods, 2005).

Het Nederlandse *platteland* heeft een positief imago als het gaat om leefomgeving. Er is vooral vraag naar woonomgevingen met karakteristieken van het *platteland* (Van Dam et al., 2002).

Het Nederlandse *platteland* ligt volgens het onderzoek van Haartsen et al. (2003) in het noorden van het land. Daarnaast verschilt het per leeftijdsgroep of mensen het *platteland* aantrekkelijk vinden of niet (Ibid.).

2.3 Autochtonen en niet-westerse allochtonen

In dit onderzoek wordt verschil gemaakt tussen autochtonen en niet-westerse allochtonen. Een Nederlandse autochtoon is een 'persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar men zelf is geboren' (CBS, 2016). Daarnaast is men in bezit van een Nederlandse identiteit (CBS, 2016). Allochtonen, zijn personen 'van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren' (CBS, 2016). Onder niet-westerse allochtonen worden herkomstgroeperingen uit landen als Afrika, Latijns-Amerika, Azië (exclusief Indonesië en Japan) en Turkije verstaan (CBS, 2016). In dit onderzoek wordt er voor gekozen om de definitie van het CBS te volgen en Indonesiërs en Japanners niet mee te nemen in het onderzoek. Bij allochtonen kan onderscheid gemaakt worden tussen eerste en tweede generatie allochtonen. Een eerste generatie allochtoon is iemand die zelf in het buitenland is geboren en waarvan ten minste één van de ouders in het buitenland is geboren. Een tweede generatie allochtoon is iemand die zelf in Nederland is geboren, maar waarvan ten minste één van de ouders in het buitenland is geboren (CBS, 2000; CBS, 2016). Van de zeventien miljoen inwoners die Nederland telt, zijn 3,7 miljoen inwoners allochtoon (CBS, 2016). Er zijn meer niet-westerse allochtonen dan westerse allochtonen. De meerderheid van de niet-westerse migranten komen oorspronkelijk uit Turkije, Suriname en Marokko (CBS, 2016).

In het Verenigd Koninkrijk en Nederland wordt het *platteland* nog steeds voornamelijk bewoond door blanke inwoners. Hierdoor wordt het door mensen als het domein van de blanke bevolking beschouwd (Cloke & Little, 1997; Cloke et al., 2006; PBL, 2014). In Nederland wonen allochtonen vooral in de vier grote steden: Rotterdam, Amsterdam, Den Haag en Utrecht (PBL, 2014). Daarnaast wonen relatief veel allochtonen rondom deze vier grote steden. In 2012 was 53% van de inwoners van bovengenoemde vier grote steden autochtoon, 33% niet-westerse allochtonen en 14% was westerse allochtoon (Ibid.). Allochtonen kiezen voor de grote steden, omdat hier veel banen te vinden zijn. Tevens wonen in de grote steden veel landgenoten van hun herkomstland, waardoor er al voorzieningen zijn die ook in hun land van herkomst aanwezig waren, zoals bijvoorbeeld moskeeën en winkels (PBL, 2014). Terwijl de culturele verscheidenheid in Europa groeit, bezoeken voornamelijk blanken het *platteland* in hun vrije tijd (Buijs et al., 2009). Redenen hiervoor kunnen zijn dat etnische minderheden zich niet thuis voelen op het *platteland*. Dit komt voornamelijk, omdat ze zich 'anders' voelen en het gevoel hebben dat ze opvallen tussen alle blanke bewoners (Cloke & Little, 1997; Cloke et al., 2006). Etnische minderheden, voornamelijk moslim immigranten, besteden hun vrije tijd grotendeels aan sociale binding met familie en vrienden (Cloke & little, 1997; Stodolska & Livengood, 2006).

Verschillende manieren van percepties van het *platteland* kunnen gerelateerd zijn aan het gebruik van het *platteland* (Buijs et al., 2009). Mensen die het *platteland* regelmatig bezoeken of op het *platteland* hebben gewoond, hebben een ander beeld van het *platteland* dan stedelingen (Bonnes & Secchiaroli, 1995; Haartsen et al., 2000, in Van Dam et al., 2002; van den Berg, 1999).

2.4 Lage betrokkenheid met het platteland

Het Nederlandse ministerie van Landbouw, Natuur en Voedsel heeft zijn bezorgdheid geuit over de lage betrokkenheid van Nederlandse immigranten bij het beschermen van de natuur. Bovendien wil het Nederlandse ministerie van Landbouw, Natuur en Voedsel graag de voorkeur weten van immigranten voor verschillende landschappen.

Volgens Natuurmonumenten in Nederland is het belangrijk om culturele factoren te onderzoeken die de voorkeur van landschappen beïnvloeden.

Hiermee willen ze proberen om etnische minderheden naar het *platteland* te trekken en hen meer betrokken maken bij de natuur (Natuurmonumenten 2007, in Buijs et al., 2009).

2.5 Debat over de term allochtoon

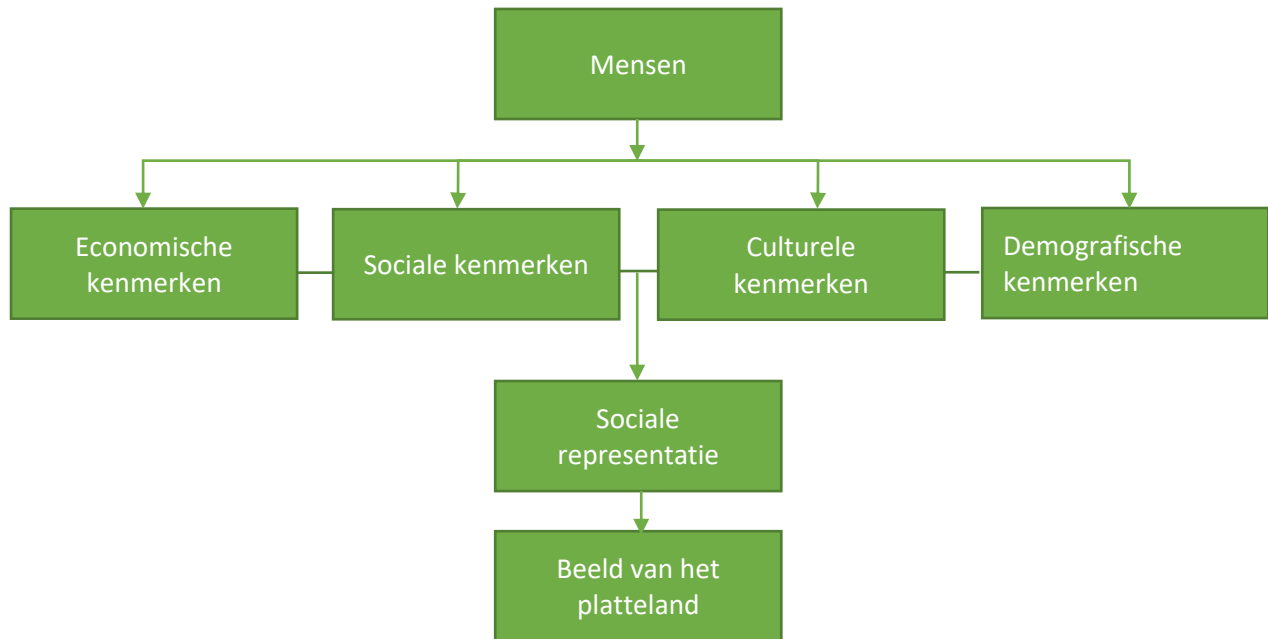
De afgelopen jaren is het debat over de term 'allochtoon' steeds meer toegenomen. De term 'allochtoon' is officieel in 1971 geïntroduceerd in een overheidsrapport. 'Allochtonen' werden in dit rapport beschreven als mensen die buiten Nederland zijn geboren. Het woord 'allochtoon' moest denigrerende woorden zoals 'buitenlander' vervangen als nieuwe term. Rond 2000 begonnen de eerste discussie over de term 'allochtoon' plaats te vinden. De term wordt door sommige immigranten als kwetsend ervaren. Daarnaast vinden immigranten dat de term voornamelijk in negatieve zin gebruikt wordt. De SP en PVDA hebben een motie ingediend om de termen niet-westerse en westerse -allochtonen en autochtoon af te schaffen. Ook schrappen het CBS en de Wetenschappelijk Raad voor het Regeringsbeleid deze woorden uit hun vocabulaire (NRC, 2016). In dit onderzoek worden de termen autochtoon en niet-westerse allochtoon nog wel gebruikt. De afschaffing van deze woorden zijn tijdens dit onderzoek in gang gezet, maar hebben voor dit onderzoek verder geen gevolgen.

2.6 Cultuur en natuur

Culturele elementen uit het herkomstland spelen voor Turkse en Marokkaanse immigranten een belangrijke rol in het dagelijkse leven. Ondanks dat tweede generatie Turken en Marokkanen in Nederland zijn geboren, zijn ze meestal wel opgevoed en opgegroeid in een traditioneel Turkse en Marokkaanse cultuur (Phalet & Haker, 2004 in Buijs et al., 2009). Hoewel tweede generatie allochtonen zich ook identificeren met de dominante cultuur van het land waarin ze zijn opgegroeid, identificeren zij zich vaak meer met hun etnische of religieuze identiteit (Ibid.). De verschillende voorkeuren voor landschappen kan door verschil in cultuur veroorzaakt worden. Hierbij kan de religieuze achtergrond van verschillende culturen één van de redenen zijn (Buijs et al., 2009). De Islam speelt een belangrijke rol bij het maken van een identiteit bij Turkse en Marokkaanse tweede generatie immigranten. Deze groep immigranten proberen zich door middel van de Islam te onderscheiden van de Nederlandse cultuur (Phalet & Haker, 2004, in Buijs et al., 2009). De Koran speelt in de Arabische cultuur een belangrijke rol als het gaat om afbeeldingen van natuur (Buijs et al., 2009; Makhzoumi, 2002). De Koran verbiedt afbeeldingen van God en de Hadith, waarin uitspraken van de profeet Mohammed staan, verbiedt ook afbeeldingen van mensen en dieren (Burckhardt, 2009; Sattar, 2003). In de Christelijke en in de Islamitische cultuur wordt de natuur als functioneel gezien, de natuur moet aan de behoeften van de mens voldoen, maar aan de andere kant moeten mensen wel respectvol tegenover de natuur zijn (Buijs et al., 2009).

Naast religieuze verschillen, beïnvloeden ook rurale achtergronden het beeld dat immigranten hebben van het *platteland*. Wanneer mensen bekend zijn met een specifieke landschap, dan is het aannemelijk dat deze mensen een positieve voorkeur hebben voor dit type landschap (Van den Berg, 1999). Iemand uit Noorwegen heeft waarschijnlijk een heel ander beeld van wat het *platteland is*, dan iemand uit België (Woods, 2005). De meeste Turkse en Marokkaanse immigranten in Nederland komen oorspronkelijk uit kleine dorpjes in agrarische gebieden in Turkije en Marokko. Er bestaat dus een groot verschil tussen de fysieke omgeving uit hun herkomstland en de stedelijke omgeving in Nederland (Buijs et al., 2009).

2.7 Conceptueel model

Figuur 1: Conceptueel model

Figuur 1, het conceptueel model werkt als volgt. Mensen hebben verschillende demografische, culturele, sociale en economische (o.a. opleidingsniveau) karakteristieken die hun *socialle representatie* kunnen beïnvloeden. Het beeld dat mensen over het *platteland* hebben wordt vervolgens door de verschillende karakteristieken beïnvloed.

3. Methodologie

3.1. Methode

Er zijn twee typen onderzoeksmethoden: intensief en extensief onderzoek. In dit onderzoek wordt gebruikt gemaakt van de extensieve methode. Dit houdt in dat er onderzoek gedaan wordt naar een grote groep of tussen verschillende groepen. Hierbij gaat het om het generaliseren van groepen en wordt er niets gezegd over individuen. Intensief onderzoek is gericht op veel kleinere groepen en daar wordt vaak gebruik gemaakt van case studies. Extensief onderzoek is relevant, omdat hier twee groepen met elkaar worden vergeleken. Bij dit onderzoek is het juist relevant om veel mensen te bereiken, omdat er uiteindelijk iets gezegd moet gaan worden over de twee groepen in het algemeen. Bij extensief onderzoek wordt er op grote schaal enquêtes afgelegd (Clifford et al., 2010).

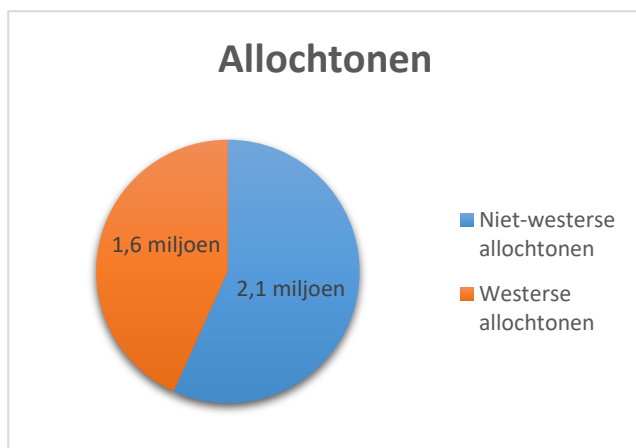
Ook zijn er twee verschillende methoden om data te verzamelen: kwalitatief en kwantitatief. In dit onderzoek worden enquêtes afgenomen, een kwantitatieve methode (Clifford et al., 2010). In een enquête worden gestandaardiseerde vragen opgesteld, die informatie van mensen moeten verkrijgen over de karakteristieken, gedrag en houding. Door enquêtes af te nemen kunnen in korte tijd veel mensen ondervraagd worden. Daarnaast is er voor enquêtes gekozen, omdat het uiteindelijk belangrijk is om zoveel mogelijk gestandaardiseerde antwoorden met elkaar te kunnen vergelijken (McLafferty, 2010).

3.2. Dataverzameling

In dit onderzoek worden autochtonen vergeleken met niet-westerse allochtonen in Nederland. Er is gekozen om alleen niet-westerse allochtonen te analyseren, omdat het beter is om meer participanten van een bepaalde groep te ondervragen dan weinig participanten van de hele groep allochtonen. In figuur 2 is te zien dat er in Nederland meer niet-westerse allochtonen dan westerse allochtonen zijn.

Van te voren is gekozen om gebruik te maken van een gestratificeerde steekproef. Binnen Nederland zijn deelpopulaties onderscheiden in de steden Groningen, Amsterdam en Rotterdam. Uit Groningen, Amsterdam en Rotterdam zijn aselecte steekproeven getrokken in verschillende wijken. Autochtonen, eerste en tweede generatie niet-westerse allochtonen die boven de 18 jaar oud zijn behoren tot de steekproef. In dit onderzoek staat het verschil tussen autochtonen en niet-westerse allochtonen centraal en niet het verschil in leeftijd, daarom worden alleen mensen ondervraagd die 18 jaar of ouder zijn. In dit onderzoek worden alleen eerste generatie en tweede generatie niet-westerse allochtonen onderzocht. Er bestaat ook een derde generatie niet-westerse groep. Deze groep is zelf in Nederland geboren en de ouders van deze groep ook, maar minimaal één van de grootouders is geboren in een niet-westers land. Omdat beide ouders van de derde generatie niet-westerse groep in Nederland geboren zijn, behoren ze tot de groep autochtonen (CBS, 2010). In dit onderzoek worden ze ook meegenomen als autochtonen.

In Groningen zijn de enquêtes afgenomen in het winkelcentrum Paddenpoel en bij de Turkse Islamitische Culturele Vereniging in de Korrewegwijk. In Amsterdam zijn de enquêtes afgenomen op de Dappermarkt in Amsterdam-Oost. In Utrecht zijn de enquêtes afgenomen op de Vredenburg markt.

Figuur 2: Aantal allochtonen in Nederland

Daarnaast is de enquête ook online gezet en verspreid onder familie en vrienden van de onderzoeker in Amsterdam en Utrecht. Familie en vrienden van de onderzoeker hebben de enquête weer doorgestuurd naar vrienden en kennissen. Uiteindelijk hebben 25 mensen de enquête online ingevuld. In totaal zijn er in Amsterdam en Utrecht samen 76 enquêtes verkregen en in Groningen 71 enquêtes.

3.4 Data-analyse

De gegevens die door middel van de enquêtes zijn verzameld, zijn in SPSS verwerkt en worden uitgebreid gepresenteerd in de resultaten paragraaf (McLafferty, 2010). De meeste verbanden worden getoetst met de Chi Square toets.

Bij het analyseren van de benoemde woorden wordt gebruik gemaakt van het werk van Haartsen et al. (2000) en Haartsen et al. (2003). Haartsen et al. (2000) hebben drie dimensies bedacht waarin elke representatie van het *platteland* kan toebehoren. Deze drie dimensies zijn: de 'image bases' dimensie, de 'functional' dimensie en de 'valuation' dimensie. In dit onderzoek wordt bij het analyseren van de associaties van het *platteland* alleen gebruik gemaakt van de dimensie, 'image base'. De 'image base' is verdeeld in drie categorieën.

- Sociaaleconomische en functionele image base ("how rural areas work")
- Visueel-figuratieve image base ("what rural areas look like")
- Sociaal-culturele image base ("what rural areas mean"). Hierbij worden de normen en waarden die aan het *platteland* gehecht worden meegenomen (Haartsen et al., 2003, pg. 248).

Met het classificeren van de woorden kan een probleem ontstaan. De onderzoeker moet de antwoorden van de respondenten gaan interpreteren en onderverdelen in categorieën. Woorden kunnen soms in meerdere categorieën worden ingedeeld. Daarnaast kan de onderzoeker het woord in een andere categorie indelen dan de respondent in eerste instantie bedoeld had. Bij het classificeren van de woorden heeft de onderzoeker alle woorden aan twee medestudenten voorgelegd. Deze hebben de woorden geclassificeerd, net als de onderzoeker zelf. Uiteindelijk zijn de woorden onderverdeeld in de categorieën die door de medestudenten en de onderzoeker het vaakst gekozen zijn.

Belangrijk om te benoemen is dat de categorieën als dummy's in SPSS zijn verwerkt. Wanneer een respondent drie keer een woord heeft genoemd dat toebehoort aan de categorie visueel-figuratief, telt dit mee als één keer het benoemen van een visueel figuratief woord. Wanneer een respondent drie woorden uit drie verschillende categorieën heeft benoemd, telt dit voor elke categorie als één keer mee. Hierdoor kan er niets in de resultaten gezegd worden over het aantal gekozen woorden in de categorieën, maar wel over hoe vaak de categorieën benoemd zijn. Er is voor deze manier gekozen om de grootte van de toets te beperken. Deze zou anders niet in het tijdschema van een bachelor onderzoek passen.

3.3. Ethiek en Reflectie

Tijdens dit onderzoek zijn meerdere ethische overwegingen belangrijk. Om niet-westerse allochtonen te vinden zijn enquêtes afgenomen in wijken waar voornamelijk mensen van een andere afkomst wonen. Niet-westerse allochtonen kunnen andere wensen, normen en waarden hebben dan de onderzoeker.

Alle enquêtes in dit onderzoek zijn anoniem afgenomen, om zo de privacy van de respondenten te beschermen (Hay, 2010). Aan het begin van de enquête is vermeld dat de resultaten voor eigen onderzoek zijn en niet openbaar worden gemaakt.

Bij het opstellen van de enquête is bewust voor meerkeuzevragen gekozen. Dit maakte de enquête minder tijdrovend dan een enquête met open vragen. Zo konden ook mensen die het Nederlands niet goed beheersen, en zich daardoor minder goed kunnen uitdrukken, de enquête hopelijk gemakkelijk invullen.

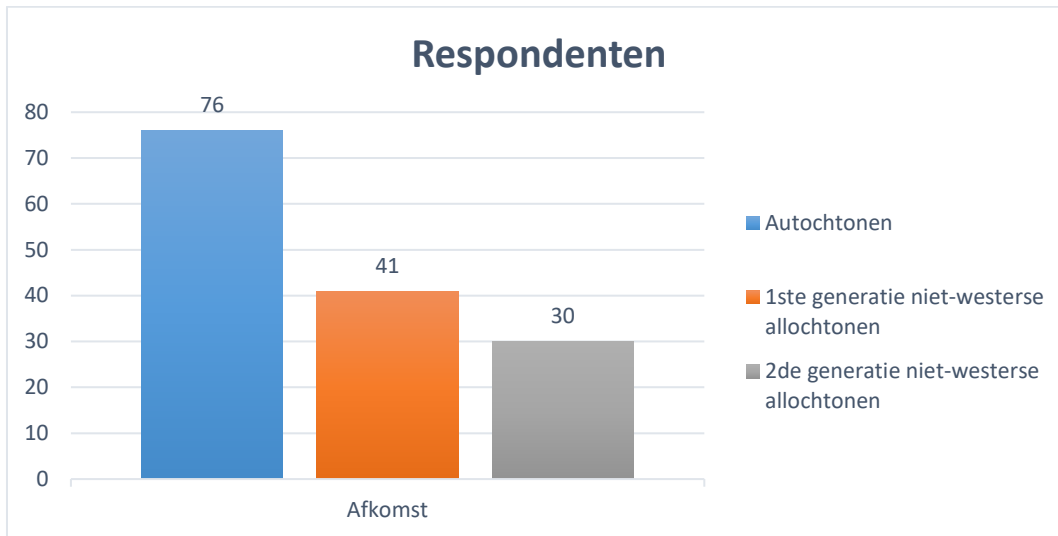
Toch waren jongere niet-westerse allochtonen tijdens het enquêteren veel vaker bereid om mee te werken dan oudere. Dit kwam doordat oudere niet-westerse allochtonen vaak minder goed Nederlands spraken. Tijdens het enquêteren viel het op dat het moeilijker was om hen aan te spreken, zowel door de taalbarrière als door het feit dat ze vaak niet graag aangesproken wilden worden. Doordat weinig oudere niet-westerse allochtonen mee wilden werken aan het onderzoek, is het moeilijk om over deze groep respondenten conclusies te trekken.

Daarnaast zijn de autochtone respondenten in dit onderzoek vaker hoger opgeleid dan de niet-westerse allochtonen. Bovendien zitten er meer vrouwelijke respondenten in de groep autochtonen dan in de groep niet-westerse allochtonen. Bij het interpreteren van de resultaten moet rekening worden gehouden dat bepaalde groepen kleiner zijn dan andere en visa versa. Doordat het een relatief klein onderzoek is en er twee verschillende groepen worden vergeleken, is het moeilijk om overal een gelijk aantal respondenten te vinden. Daarnaast moeten de groepen groot genoeg zijn om er iets over te kunnen zeggen. Er is wel geprobeerd om binnen de totale steekproef het aandeel mannen en vrouwen gelijk te maken. Er is niet voor een proportionele quotasteekproef gekozen, omdat anders de groep niet-westerse allochtonen te klein is om te kunnen onderzoeken (Rice, 2010).

De enquêtes zijn voornamelijk afgenomen op straat, maar een kleine deel van de enquêtes zijn ook verkregen via internet. De onderzoeker heeft aan vrienden en familie in Amsterdam en Utrecht gevraagd of zij de enquête wilden verspreiden aan een kleine groep mensen. Alhoewel deze mensen gevraagd zijn om de enquête in te vullen, hebben ze dit nog steeds anoniem en vrijwillig kunnen doen. Toch kennen de respondenten de onderzoeker, waardoor ze bewust of onbewust antwoorden invullen die invloed kunnen hebben op het onderzoek. Er is een mogelijkheid dat er een verschil bestaat in antwoorden die zijn vergeven door mensen op het internet en op straat. Respondenten die de enquête op internet hebben ingevuld, hebben meer privacy gehad tijdens het invullen en meer tijd kunnen besteden aan het invullen, dan mensen die door de onderzoeker op straat zijn aangesproken.

Dit onderzoek is gebaseerd op Nederland. In deze context kan alleen iets gezegd worden over het beeld dat niet-westerse allochtonen en autochtonen in Nederland van het Nederlandse platteland hebben. Hetzelfde onderzoek dat in een ander land wordt onderzocht kan daardoor andere uitkomsten hebben.

5. Resultaten

Figuur 3: Aantal respondenten per afkomst weergegeven

In figuur 3 worden het aantal respondenten en hun afkomst weergegeven.

4.1 Meest genoemde woorden

In de enquête is de vraag gesteld welke drie woorden bij de respondenten opkomen als ze aan het *platteland* denken. Tabel 1 en tabel 2 geven de top vijf meest genoemde woorden weer van beide groepen.

Tabel 1: Top 5 meest genoemde woorden bij autochtonen

	Woord	Aantal keer genoemd
1.	Ruimte	29
2.	Rust	25
3.	Groen / Natuur	18
4.	Boeren	11
5.	Koeien / Boerderij	8

Tabel 2: Top 5 meest genoemde woorden bij niet-westerse allochtonen

	Woord	Aantal keer genoemd
1.	Koeien	20
2.	Rust	14
3.	Boeren	13
4.	Groen / Boerderij / Dieren	12
5.	Natuur	9

Autochtonen gaven 117 keer een woord aan die in de vijf meeste genoemde categorieën vallen. Allochtonen deden dit minder vaak, 92 keer. Dit kan duiden op een coherenter beeld bij autochtonen. Een opvallend verschil is dat autochtonen voornamelijk aan 'ruimte' denken bij het *platteland*, in tegenstelling tot niet-westerse allochtonen. Bij niet-westerse allochtonen staat 'ruimte' niet weergegeven in de top 5. Niet-westerse allochtonen benoemden vaker een dier als ze aan het *platteland* denken, waarvan 'koeien' de meest genoemde is.

4.2 karakteristieke verbanden

Om verbanden te kunnen aantonen in dit onderzoek is er gebruik gemaakt van de Chi Square toets. Ten eerste is gekeken of er een verband bestaat tussen autochtonen en niet-westerse allochtonen en welke woorden ze benoemen als ze aan het *platteland* denken.

Er bestaat geen significant verschil tussen de afkomst en of ze een visueel-figuratief en sociaaleconomisch functioneel woord kiezen. Echter bestaat er wel een verband van 0,022 bij een significantieniveau van 5% tussen afkomst en het benoemen van een sociaal-cultureel woord. Autochtonen benoemen significant vaker een sociaal-cultureel woord dan niet-westerse allochtonen. Alhoewel het verband met Cramer's V 0,190 zeer zwak is.

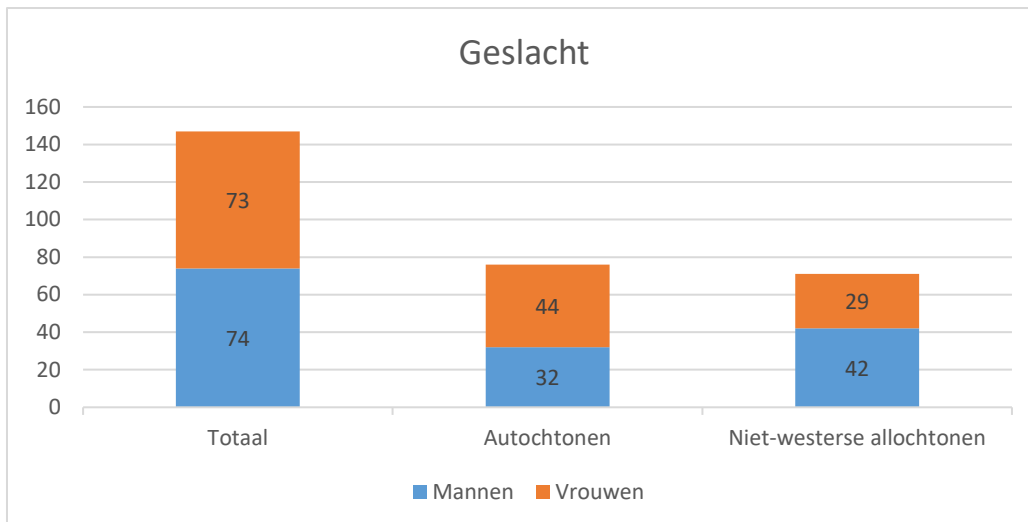
De binaire logistische regressie is toegepast om te kijken of leeftijd, geslacht en opleidingsniveau invloed hebben op het kiezen van een sociaal-cultureel woord door autochtonen of niet-westerse allochtonen. Dit is niet het geval.

De afkomst blijft met een 10% significantieniveau een verband hebben met het kiezen van een sociaal-cultureel woord, maar de andere aspecten hebben geen invloed. Een 10% significantieniveau mag bij deze hoeveelheid aantal cases gebruikt worden, omdat het aantal respondenten relatief klein is.

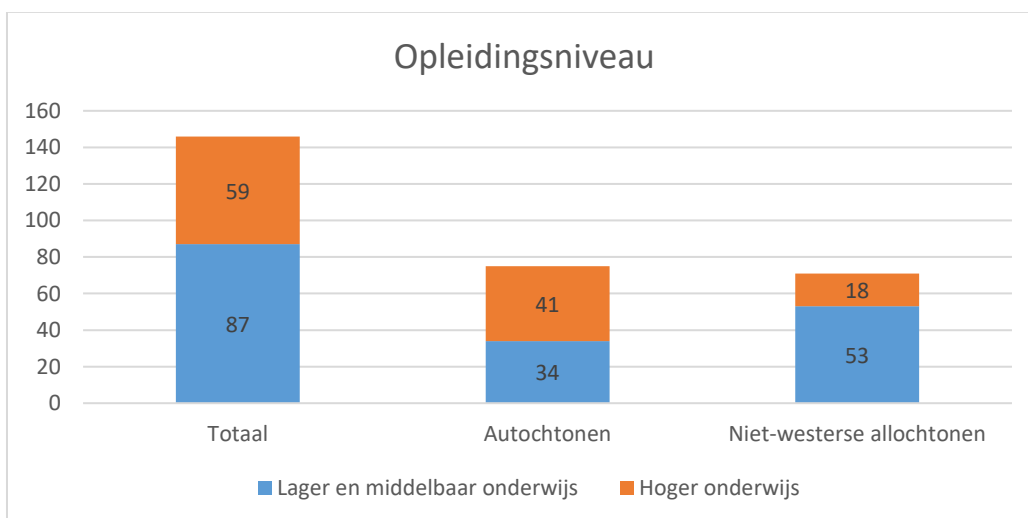
Figuur 4: leeftijdscategorie van de respondenten

Ten tweede is er een significant verband van 0,094 bij een significantieniveau van 10% tussen leeftijd en het benoemen van een visueel-figuratief woord. In figuur 4 wordt het aandeel per leeftijdscategorie weergegeven. De leeftijdscategorie 18-39 jaar benoemt minder vaak een visueel-figuratief woord dan mensen vanaf 40 jaar. De verhouding is zeer klein en het verband met Cramer 's V is 0,180, wat een zeer zwak verband aangeeft. Door elf jongeren wordt geen visueel-figuratief woord benoemd. Hiervan zijn vier jongeren autochtoon en zeven niet-westerse allochtoon. Daarnaast bestaat er geen verband tussen leeftijd en het benoemen van een sociaaleconomisch en functioneel woord en tussen leeftijd en het benoemen van een sociaal-cultureel woord.

Figuur 5: geslacht per afkomst weergegeven

Naast leeftijd, wordt ook met Chi Square getoetst of geslacht een rol speelt bij het benoemen van een bepaald woord. In figuur 5 wordt het aantal mannen en vrouwen weergegeven per groep. Er bestaat geen verband tussen geslacht en het benoemen van een visueel-figuratief woord en het benoemen van een sociaaleconomische en functioneel woord. Er bestaat wel een significant verschil van 0,046 bij een significantieniveau van 5% tussen geslacht en het benoemen van een sociaal-cultureel woord. Echter is dit verband met Cramer 's V, 0,165 een zeer zwak verband. Vrouwen benoemen in dit onderzoek vaker een sociaal-cultureel woord dan mannen. Binnen de groepen autochtonen en niet-westerse allochtonen is er geen significant verschil te vinden tussen mannen en vrouwen en het benoemen van een sociaal-cultureel woord. Er kan geconcludeerd worden dat vrouwen in het algemeen vaker een sociaal-cultureel woord benoemen en dat dit niet verschilt in afkomst.

Figuur 6: Opleidingsniveau per afkomst weergegeven. 147 resultaten, waarvan 1 onbekend.

In Figuur 6 is de verhouding tussen het opleidingsniveau en de afkomst weergegeven. Bij het opleidingsniveau zijn de groepen lager onderwijs en middelbaar onderwijs samengevoegd. Er waren te weinig respondenten die alleen lager onderwijs hebben afgerond, waardoor deze groep te klein is om mee te kunnen toetsen.

Er bestaat een significant verschil van 0,011 bij een significantieniveau van 5% tussen het opleidingsniveau en het benoemen van een sociaaleconomisch en functioneel woord. Dit is echter wel een zwak verband met Cramer 's V 0,210. Om na te gaan of dit verband binnen groepen of tussen beide groepen is, is de Chi Square toets nogmaals uitgevoerd.

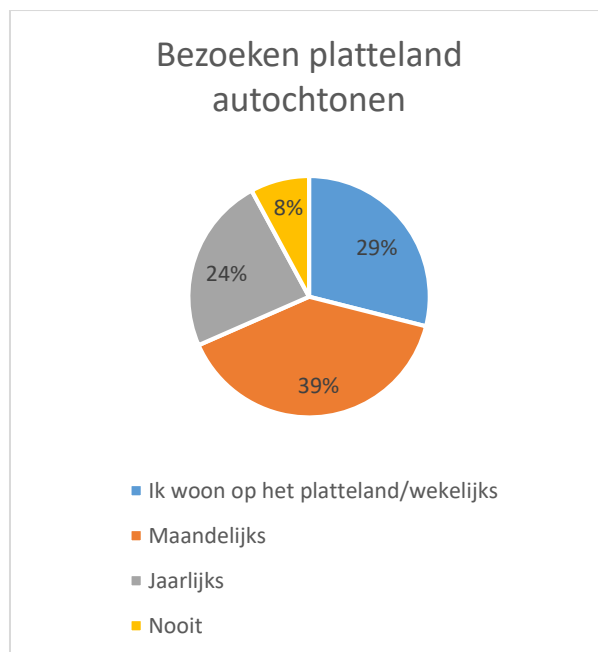
Binnen de groep autochtonen is geen significant verschil gevonden, maar binnen de groep van niet-westerse allochtonen wel. Lager en middelbaar opgeleiden benoemen vaker een sociaaleconomisch en functioneel woord dan hoger opgeleiden. Wel moet hier benoemd worden dat de groep hoger opgeleiden bij niet-westerse allochtonen beduidend lager is. Het verband is met Cramer's V aangetoond als een zwak verband van 0,267. Hieruit kan geconcludeerd worden dat meer lager en middelbaar opgeleiden niet-westerse allochtonen kiezen voor een sociaaleconomisch woord dan hoger opgeleiden. Daarnaast is er geen verband tussen het opleidingsniveau van respondenten en het benoemen van een visueel figuratief woord en het benoemen van een sociaal-cultureel woord.

4.3 Overige verbanden

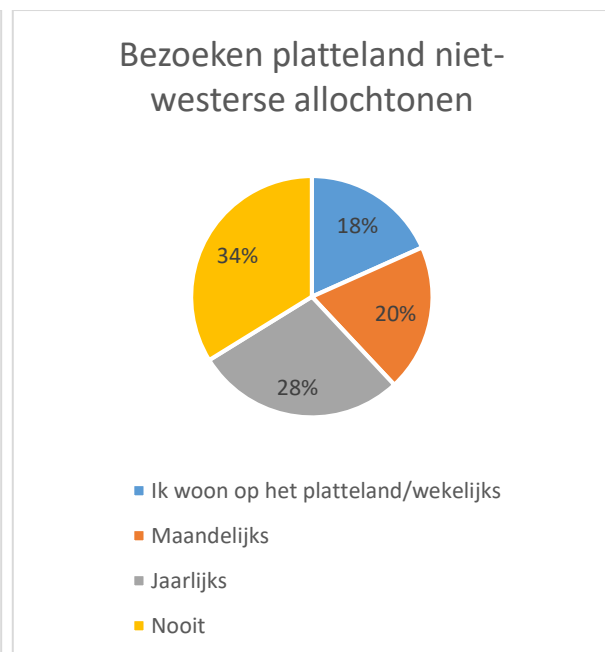
In de enquête is de vraag gesteld welke foto het beste het beeld van de respondent weergeeft. Foto 2, het beeld van het *platteland* als een agrarische sector is verreweg het meest gekozen. De helft van de respondenten heeft aangegeven dat foto 2 het beste hun beeld van het *platteland* weergeeft. Hieruit kan geconcludeerd worden dat mensen het *platteland* nog steeds voornamelijk associëren met de landbouw. Daarnaast is foto 5 met dertig keer ook relatief vaak gekozen. Deze foto geeft het polderlandschap in Flevoland weer.

Op de foto is een vlak groen landschap te zien met water. Aangezien foto 2 zo vaak is gekozen, konden er geen verbanden worden gevonden met de gekozen foto's en andere aspecten in dit onderzoek. Er konden geen verbanden worden gevonden tussen geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en de gekozen foto. Bovendien bestaat er geen verband tussen afkomst en het kiezen van de foto.

De overgrote meerderheid van de respondenten zijn zeer positief over het Nederlandse *platteland*. Een kleine groep, zes respondenten, zijn negatief over het *platteland*. Deze groep bestaat alleen uit autochtonen, en geven aan dat er weinig te doen is op het *platteland*, dat het er leeg en saai is. Daarnaast vinden sommige respondenten de bekrompenheid op het *platteland* negatief.

Figuur 7: Aantal bezoeken aan het platteland door autochtonen

Figuur 8: Aantal bezoeken aan het platteland door niet-westerse allochtonen

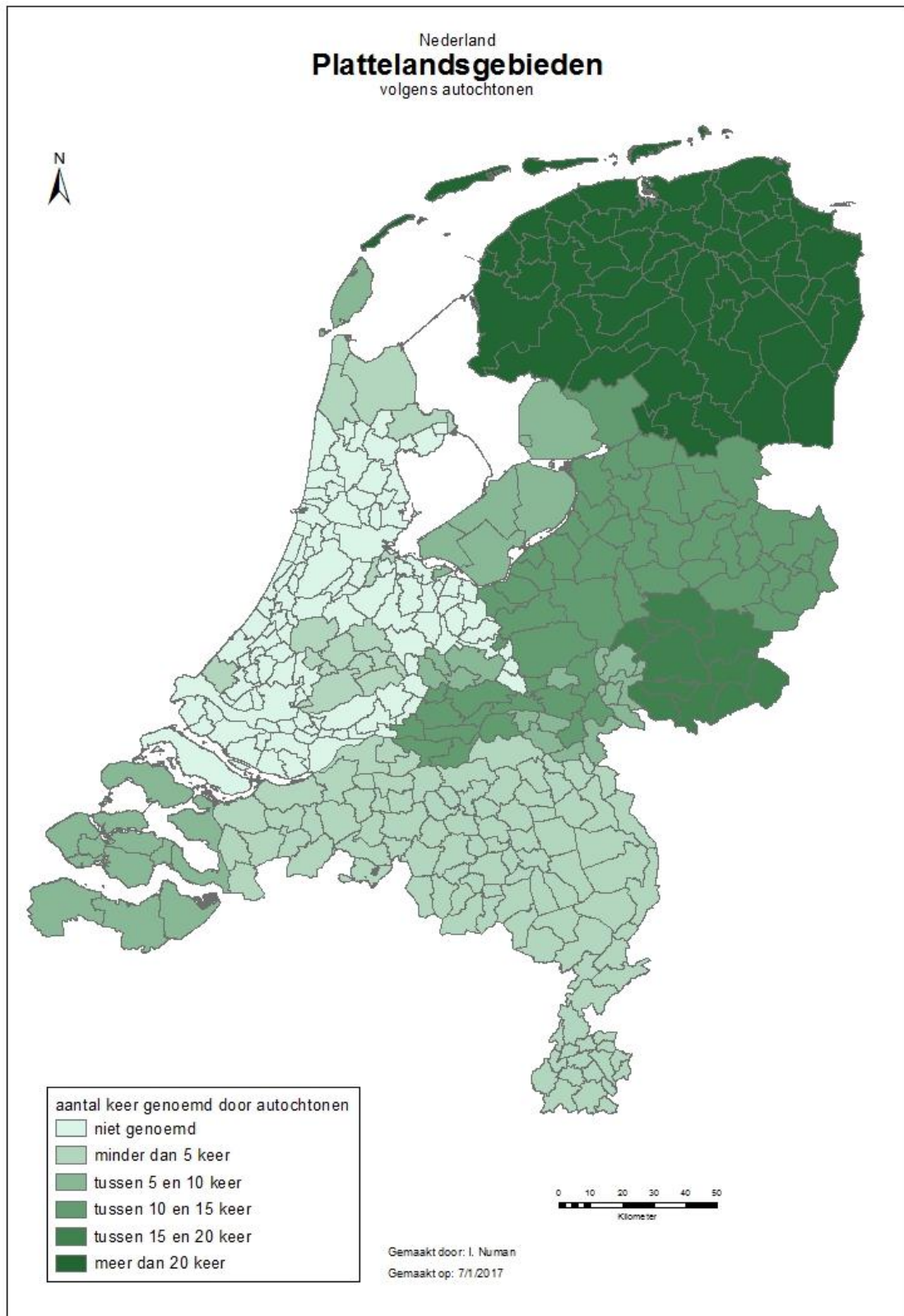
In de enquête is aan de respondenten gevraagd hoe vaak ze het *platteland* bezoeken. In figuur 7 en 8 is het percentage hoe vaak autochtonen en niet-westerse allochtonen het *platteland* bezoeken weergegeven. Er is een significant verschil van 0,001 bij een significantieniveau van 5% gevonden met de Chi Square toets. Daarmee wordt aangetoond dat er een verband is tussen afkomst en het bezoeken van het *platteland*. Dit verband is met de Cramer 's V als een matig verband aangetoond van 0,359. Daarnaast is er geen significant verschil gevonden tussen eerste en tweede generatie niet-westerse allochtonen en het bezoeken van het *platteland*. Om deze toets uit te kunnen voeren zijn de groepen, 'ik woon op het *platteland*' en 'wekelijks bezoeken van het *platteland*' samengevoegd. De reden hiervoor is dat de groepen anders te klein waren om mee te kunnen toetsen.

Tijdens het afnemen van een enquête met een niet-westerse allochtoon gaf de respondent aan dat hij een aantal jaren op het *platteland* had gewoond. Hierbij ervoer hij dat hij als enige niet blanke in het dorp woonde en had hij het gevoel dat hij opviel. De respondent bevestigt hiermee dat mensen met een andere etnische achtergrond het gevoel hebben dat ze opvallen op het *platteland*. Hierbij moet benadrukt worden dat dit een anekdotisch bewijs is.

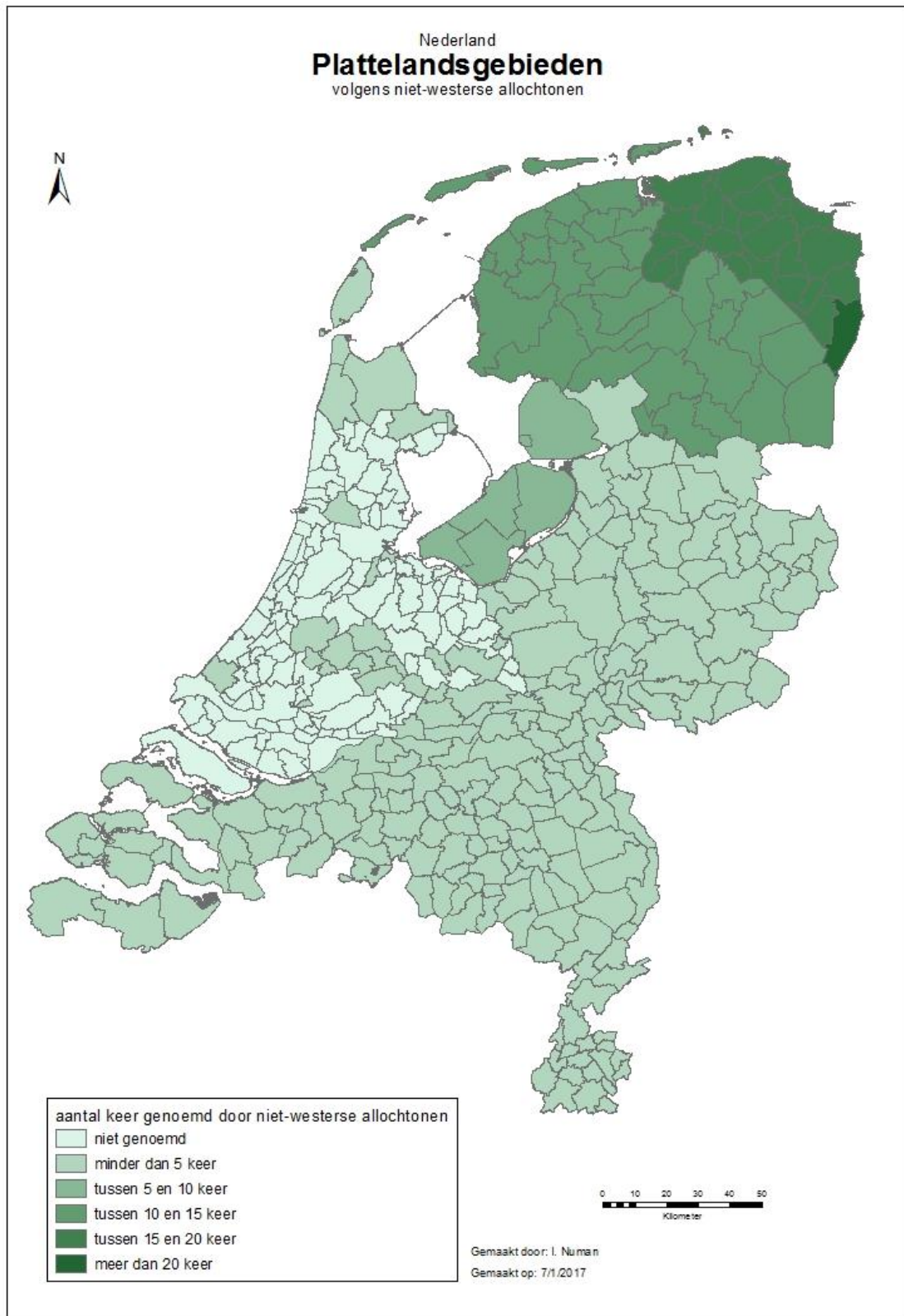
Ook zijn er geen significante verschillen ontdekt tussen het benoemen van een visueel-figuratief woord, sociaaleconomisch en functioneel woord, sociaal-cultureel woord en het bezoeken van het *platteland*.

Ten slotte werd gevraagd waar respondenten vinden dat het Nederlandse *platteland* ligt. In figuur 9 zijn de plattelandsgebieden volgens autochtonen aangegeven en in figuur 10 de gebieden volgens niet-westerse allochtonen. Autochtonen geven aan dat het *platteland* voornamelijk in het noordoosten van Nederland ligt, terwijl niet-westerse allochtonen bij het *platteland* alleen aan het noorden en Flevoland denken.

Duidelijk is geworden dat wanneer respondenten uit de regio Groningen komen, voornamelijk gebieden in de buurt van Groningen worden aangegeven. Respondenten uit Utrecht en Amsterdam geven vaker een gebied dicht bij de Randstad aan. Waar mensen wonen of vandaan komen heeft invloed op waar ze vinden dat het *platteland* ligt. Tevens zijn er een aantal antwoorden op deze vraag niet opgenomen in het onderzoek, omdat ze niet eenduidig zijn ingevuld.

Figuur 9: Plattlandsgebieden volgens autochtonen

Figuur 10: Plattlandsgebieden volgens niet-westerse allochtonen

5. Conclusie

5.1 Conclusie

Er kunnen verschillende conclusies worden getrokken uit dit onderzoek. Algemeen kan gesteld worden dat autochtonen en niet-westerse allochtonen op bepaalde vlakken een verschillend beeld van het *platteland* hebben, al zijn er ook veel overeenkomsten.

Autochtonen en niet-westerse allochtonen benoemen verschillende woorden als ze aan het *platteland* denken. Autochtonen denken voornamelijk aan ruimte, rust, groen en natuur. Niet-westerse allochtonen denken vooral aan dieren (koeien), boeren en rust. Toch gaf de helft van alle respondenten op de foto vraag in de enquête aan het *platteland* vooral met de landbouw te associëren. Dit bevestigt eerdere studies van De Haan, 2001 in Van Dam et al., (2002) en Haartsen et al. (2003). Daarnaast associeerden de respondenten het *platteland* ook met ruimte en water, zoals op foto 5 in bijlage 2. Er is bij de foto's geen aantoonbaar verschil gevonden tussen autochtonen en niet-westerse allochtonen. Er is wel een verschil bij het benoemen van een sociaal-cultureel woord tussen autochtonen en niet-westerse allochtonen. Autochtonen benoemen vaker een sociaal-cultureel woord. Redenen hiervoor kunnen zijn dat autochtonen vaker het *platteland* bezoeken en daardoor een andere kijk op het *platteland* hebben. Bovendien zijn autochtonen meer betrokken bij het *platteland* en kunnen culturele achtergronden een rol spelen bij het creëren van een beeld van het *platteland*. Er moet over dit onderwerp meer onderzoek gedaan worden om tot goede conclusies te kunnen komen.

In het theoretisch kader werden al studies genoemd, onder andere die van Buijs et al. (2009), die concludeerden dat autochtonen het *platteland* vaker bezoeken dan allochtonen. Dit wordt door dit onderzoek bevestigd. De meeste autochtonen bezoeken maandelijks het *platteland*, terwijl veel niet-westerse allochtonen het *platteland* nooit bezoeken.

In dit onderzoek kwam ook naar voren dat beide groepen het *platteland* voornamelijk in het noorden van Nederland plaatsen, terwijl autochtonen ook vaak het oosten noemen. Dit sluit aan bij een eerdere studie van Haartsen et al. (2003).

In die studie van Haartsen et al. (2003) werden ook grote verschillen ontdekt in representaties tussen verschillende leeftijdsgroepen. Dit kwam in dit onderzoek niet naar voren, bijna alle respondenten benoemen het vaakst een visueel-figuratief woord. Alhoewel respondenten tussen 18 en 39 jaar minder vaak een visueel-figuratief woord benoemden dan oudere respondenten. Verder zijn er geen aantoonbare verbanden gevonden tussen de leeftijdsgroepen en het benoemen van een sociaaleconomisch en functioneel, of een sociaal-cultureel woord.

Er kan wel geconcludeerd worden dat vrouwen vaker een sociaal-cultureel woord noemen dan mannen. Hierbij is er geen verschil tussen autochtone en niet-westerse allochtone vrouwen gevonden. Dit in tegenstelling tot het onderzoek van Haartsen (2002), waar zij stelt dat mannen vaker een sociaal-culturele representatie hebben van het *platteland* dan vrouwen.

Er is ook een verband gevonden tussen het benoemen van sociaaleconomisch en functionele woorden en opleidingsniveau bij niet-westerse allochtonen. Lager en middelbaar opgeleide respondenten benoemden vaker een sociaaleconomische en functioneel woord dan hoger opgeleiden.

Weinig associaties zijn gemaakt met negatieve aspecten van het *platteland*, waaruit afgeleid kan worden dat zowel autochtonen als niet-westerse allochtonen zeer positief zijn over het *platteland*. Het lage percentage negatieve associaties zijn voornamelijk afkomstig van autochtonen. Respondenten gaven in de enquête aan dat ze positieve associaties maken tussen het *platteland* en ruimte, rust, dieren, groen en natuur.

5.2 Aanbevelingen

Verscheidene aanbevelingen kunnen worden gedaan voor verder onderzoek. Ten eerste moet er in de toekomst meer onderzoek plaatsvinden naar het verschil tussen de perceptie die groepen met verschillende immigratieachtergronden van het *platteland* hebben. In dit onderzoek is namelijk aangetoond dat nog veel niet-westerse allochtonen het *platteland* nooit bezoeken. Het is belangrijk om te weten waarom allochtonen het *platteland* weinig bezoeken en hoe de overheid en andere organisaties allochtonen meer betrokken kunnen laten raken bij het *platteland*.

Daarnaast moet er in de toekomst ook meer onderzoek worden gedaan naar het verband tussen geslacht en sociaal-culturele associaties met het *platteland*. Uit dit onderzoek kwam namelijk naar voren dat vooral vrouwen sociaal-culturele associaties maken, terwijl Haartsen (2002) precies het tegenovergestelde concludeerde.

6. Referenties

Buijs, A.E., Elands, B.H.M. & Langers, F. (2009). No wilderness for immigrants: Cultural differences in images of nature and landscape preference. *Landscape and Urban Planning*, 91(3), 113-123.

Burckhardt, T. (2009). *Art of Islam: language and meaning*. Commemorative edition. Bloomington: World Wisdom Inc.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2000). *Sterke groei naturalisaties in de jaren negentig Nieuwe Nederlanders*. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2010). *Verkenning niet westerse derde generatie*. Geraadpleegd op 12-10-2016 via <https://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/311354DC-0B4D-4C0F-B8DA-B09247450055/0/201002x42pub.pdf>. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2016). *Allochtonen; geslacht, leeftijd en herkomstgroepering, 1 januari*. Geraadpleegd op 29-09-2016 via <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=70787NED&D1=0&D2=0&D3=0&D4=2-7&D5=I&VW=T>. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Centraal bureau voor de Statistiek (2016). *Allochtonen; geslacht, leeftijd en herkomstgroepering, 1 januari*. Geraadpleegd op 16-10-2016 via <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=70787NED&D1=0&D2=0&D3=0&D4=2-6&D5=I&HDR=G4&STB=G1,G2,T,G3&VW=T>. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2016). *Allochtoon*. Geraadpleegd op 29-09-2016 via <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen?tab=a#id=allochtoon>. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2016). *Autochtoon*. Geraadpleegd op 29-09-2016 via <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen#id=autochtoon>. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2016). *Bevolking; generatie, geslacht, leeftijd en herkomstgroepering, 1 januari*. Geraadpleegd op 29-09-2016 via <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=37325&D1=0&D2=a&D3=0&D4=0&D5=0-4&D6=I&HD=110629-1412&HDR=G5,T,G3,G2,G4&STB=G1>. Den Haag: Centraal Bureau voor de statistiek.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2016). *Nederlander*. Geraadpleegd op 29-09-2016 via <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen?tab=n#id=nederlander>. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2016). *Niet-westerse allochtoon*. Geraadpleegd op 10-10-2016 via <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen?tab=n#id=niet-westerse-allochtoon>. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Clifford, N., French, S. & Valentine, G. (2010). Getting Started in Geographical Research: how this book can help. In N. Clifford., S. French. & G. Valentine (Red.), *Key Methods in Geography* (pp. 3-15). London: Sage.

- CLM (2010). *Over CLM*. Geraadpleegd op 07-10-2016 via <http://www.clm.nl/over-clm>. Culemborg: CLM.
- Cloke, P. & Little, J. (1997). *Contested countryside cultures: otherness, marginalisation and rurality*. London: Routledge.
- Cloke, P., Marsden, T. & Mooney, P.H. (2006). *Handbook of Rural Studies*. London: SAGE publications ltd.
- Columbus Travel (2009). *Dreigende lucht in een hollands polderlandschap*. Geraadpleegd op 15-10-2016 via <http://www.columbusmagazine.nl/europa/nederland/gelderland/reisreporter/fotos/178384.html>. Amsterdam.
- Fietsnetwerk (2016). *Fietsroutes Veluwe*. Geraadpleegd op 15-10-2016 via <https://www.fietsnetwerk.nl/Fietsroutes-Veluwe>. Harderwijk.
- Haartsen, T. (2002). *Platteland: boerenland, natuurterrein, of beleidsveld? Een onderzoek naar veranderingen in functies, eigendom en representaties van het Nederlandse platteland*. Groningen. Proefschrift.
- Haartsen, T., Groote, P. & Huigen, P.P. (2003). Measuring age differentials in representations of rurality in The Netherlands. *Journal of Rural Studies*, 19, 245-252.
- Haartsen, T., Huigen, P.P.P. & Groote, P. (2003). Window on the Netherlands: Rural Areas in the Netherlands. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, 94(1), 129-136.
- Halfacree, K.H. (1993). Locality and Social Representation: Space, Discourse and Alternative Definitions of the Rural. *Journal of Rural Studies*, 9(1), 23-37.
- Halfacree, K.H. (1995). Talking about rurality: social representations of the rural as expressed by residents of six English Parishes. *Journal of Rural Studies*, 11(1), 1-20.
- Hay, I. (2010). Ethical Practice in Geographical Research. In N. Clifford., S. French. & G. Valentine (Red.), *Key Methods in Geography* (pp. 35-48). London: Sage.
- Jones, O. (1995). Lay Discourses of the Rural: Developments and Implications for Rural Studies. *Journal of Rural Studies*, 11(1), 35-49.
- Makhzoumi, J.M. (2002). Landscape in the Middle East: an inquiry. *Landscape Research*, 27(3), 213-228.
- Mclafferty, S.L. (2010). Conduction Questionnaire Surveys. In N. Clifford., S. French. & G. Valentine (Red.), *Key Methods in Geography* (pp. 77-88). London: Sage.
- Moscovici, S. (1984). The phenomenon of social representations. In R, Farr. & S. Moscovici (Red.), *Social Representations* (pp. 3-69). Cambridge: Cambridge University Press.
- MOVISIE (2016). *Over Movisie*. Geraadpleegd op 07-10-2016 via <https://www.movisie.nl/over-movisie>. Utrecht: MOVISIE.

Netwerk Platteland (2010). *Workshop: Meer kleur in groen buitengebied, de balans*. Geraadpleegd op 25-09-2016 via <http://www.migranten.nl/>.

Netwerk Platteland (...). *Meer kleur in groen buitengebied: Hoe ontdekken Nieuwe Nederlanders het platteland?* Utrecht: Netwerk Platteland.

NRC (2016). *De opkomst en ondergang van de term 'allochtoon'*. Geraadpleegd op 2-10-2016 via <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/11/01/elke-term-raakt-uiteindelijk-beladen-5089788-a1529611>. Amsterdam.

Planbureau voor de Leefomgeving (2014). *De Nederlandse bevolking in beeld: Verleden Heden Toekomst*. Geraadpleegd op 08-10-2016 via http://www.pbl.nl/sites/default/files/cms/publicaties/PBL_2014_De%20Nederlandse-bevolking-in-beeld_1174.pdf. Den Haag: Planbureau voor de Leefomgeving.

Rice, S. (2010). Sampling in Geography. In N. Clifford., S. French. & G. Valentine (Red.), *Key Methods in Geography* (pp. 230-252). London: Sage.

Sattar, S.A. (2003). *Islam voor beginners*. 4de editie. Amsterdam: Forum.

Stodolska, M. & Livengood, J.S. (2006). The Influence of Religion on the Leisure Behavior of Immigrant Muslims in the United States. *Journal of Leisure Research*, 38(3), 293-320.

Soares da Silva, D., Figueiredo, E., Eusébio, C. & Carneiro, M.J. (2016). The countryside is worth a thousand words- Portuguese representations on rural areas. *Journal of Rural Studies*, 44, 77-88.

Staatsbosbeheer (2016). *Plan bos- en houtsector levert bijdrage aan klimaatdoelen*. Geraadpleegd op 15-10-2016 via <https://www.staatsbosbeheer.nl/over-staatsbosbeheer/nieuws/2016/10/plan-bos-en-houtsector-levert-bijdrage-aan-klimaatdoelen>. Amersfoort.

TU Delft (2012). *Vragenlijst woonbron*. Geraadpleegd op 10-10-2016 via http://www.bk.tudelft.nl/fileadmin/Faculteit/Onderzoeksinstituut_OTB/Onderzoek/Publicaties/doc/2012_Vragenlijsten_leefstijlen.pdf. Delft: TU Delft.

Uitidee (2008). *Recreatiegebied Spaarnwoude*. Geraadpleegd op 15-10-2016 via <http://www.uitidee.nl/uitjes/parken-attracties/recreatiepark/recreatiegebied-spaarnwoude/>.

Van Dam, F., Heins, S. & Elbersen, B.S. (2002). Lay discourses of the rural and stated and revealed preferences for rural living. Some evidence of the existence of a rural idyll in the Netherlands. *Journal of Rural Studies*, 18, 461-476.

Van den Berg, A.E. (1999). *Individual Differences in the Aesthetic Evaluation of Natural Landscapes*. Ph. D. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen.

Wageningen University & Research (2016). *Klimaat en Landbouw*. Geraadpleegd op 15-10-2016 via <http://www.wur.nl/nl/Expertises-Dienstverlening/Onderzoeksinstituten/plant-research/Klimaat-en-Landbouw.htm>. Wageningen: WUR.

Willits, F.K. & Luloff, A.E. (1995). Urban Residents' Views of Rurality and Contacts with Rural Places. *Rural Sociology*, 60(3), 454-466.

Woods, M. (2005). *Rural Geography*. London: SAGE Publications Inc.

7. Bijlagen

7.1 Bijlage 1: Enquête

Enquête: Het beeld van het 'platteland'.

Beste respondent,

Ik ben student Sociale Geografie en Planologie aan de Rijksuniversiteit Groningen en doe onderzoek naar het beeld dat mensen van het platteland hebben. Deze vragenlijst bevat enkele vragen over het beeld dat u van het platteland hebt. De verzamelde informatie wordt enkel gebruikt voor dit onderzoek en wordt niet openbaar gemaakt. Uw gegevens worden vertrouwelijk behandeld en anoniem verwerkt.

1. Tot welke leeftijd categorie behoort u?
 - 18-39 jaar
 - 40-59 jaar
 - 60+
2. Wat is uw geslacht?
 - Man
 - Vrouw
3. Wat is uw hoogst behaalde diploma?
 - Basis onderwijs of VMBO
 - HAVO, VWO of middelbaar beroepsonderwijs (MBO)
 - Hoger beroepsonderwijs (HBO), universiteit (WO)
4. In welk land bent u geboren? En in welk land zijn uw vader en uw moeder geboren? Zet een kruisje op de juiste plek in de tabel.

	Uzelf	Uw moeder	Uw vader
Nederland			
Marokko			
Turkije			
Suriname			
Een ander land binnen Europa			
Een ander land buiten Europa			

Bron: TU Delft (2012)*

5. Wat vindt u uw culturele achtergrond?
 - Nederlands
 - Turks
 - Marokkaans
 - Surinaams
 - Gemengd
 - Anders

* De bron is toegevoegd nadat de enquêtes zijn verkregen.

6. Welke drie woorden komen in u op, als u aan het ‘platteland’ denkt? En bedoelt u deze woorden positief, neutraal of negatief? (Streep door wat niet van toepassing is)

Woorden:	
	Positief / Neutraal / Negatief
	Positief / Neutraal / Negatief
	Positief / Neutraal / Negatief

7. Hoe vaak bezoekt u het platteland? (Met bezoeken wordt bedoeld of u iets actiefs doet op het platteland, zoals wandelen of recreatief bezig zijn)

- Ik woon op het platteland
- Wekelijks
- Maandelijks
- Jaarlijks
- Nooit

8. Welke foto geeft het beste uw beeld van het platteland weer?

- Foto 1
- Foto 2
- Foto 3
- Foto 4
- Foto 5

9. Welke gebieden in Nederland zijn voor u plattelandsgebieden?

Bedankt voor uw medewerking!

7.2 Bijlage 2: Foto's enquête

Foto 1

Bron: Staatsbosbeheer (2016)*

Foto 2

Bron: Wageningen University & Research (2016)*

Foto 3

Bron: Fietsnetwerk (2016)*

Foto 4

Bron: Uitidee (2008)*

Foto 5

Bron: Columbus Travel (2009)*

* De bronnen zijn toegevoegd nadat de enquêtes zijn verkregen.

7.3 Bijlage 3: Woordenlijst

1. Visueel-figuratief: Hoe ziet het platteland eruit?
2. Sociaaleconomisch en functioneel: Hoe werkt het platteland?
3. Sociaal-cultureel: Wat betekent het platteland?

Ruimte	1
Boerderijen	2
Stank	1
Schape	1
Molen	1
Bossen	1
Koeien	1
Boeren	2
Landschap	1
Weiland	1
Mooi	1
Bloemen	1
Natuur	1
Rustig	3
Afgelegen	1
Groen	1
Saai	3
Schoonheid	1
Simpele mensen	3
Saai leven	3
Bekrompen	3
Weidse uitzicht	1
Stilte	3
Leeg	1
Weinig mensen	3
Veel bomen	1
Weinig te doen	3
Paard	1
Aangenaam	3
Vee	2
Kortzichtig	3
Veehouders	2
Gras	1
Groente	2
Dieren	2
Buiten de ring	1
Scheiding	1
Boers	3
Kippen	1
Plat	1
Vis	2
Biologisch	2
Gezond	3
Varkens	2

Eten	2
Relaxen	3
Muggen	3
District Colonie	1
Wereldvreemd	3
Klompen	1
Trekker	1
Bergen	1
Heerlijk	3
Grond	1
Groot stuk land	1
Vakantie	3
Weid	1
Dorp	1
Frisse lucht	3
Omgang mensen	3
Vriendelijkheid	3
Aardappelen	2
Geen mensen	3
Stug	3
Provincie	1
Buiten	1
Schuur	1
Vrijheid	3
Sociaal	3
Ver weg	1
Natuurlijk leven	3
Agrarische sector	2
Minder voorzieningen	2
Lage criminaliteit	3
Recreatie	2
Tarwe	2
Mais	2
Wei	1
Mooie omgeving	1
Gemoedzaam	3
Anti-stress	3
Besloten gemeenschap	3
Vredig	3
Uitgestrektheid	1
Cultuurlandschap	1
Gezond wonen	3
Vers eten	3
Monument beelden	1
Bollen (hooikoorts)	2
Gierwagens	2
Erfgoed	3
Dunbevolkt	1
Landbouw	2
Cultuur	3
Behulpzaamheid	3
Landelijk	1

Water	1
Ambacht	3
Vlak	1
Klein	1
Aardige mensen	3
Zee	1
Hond	1
Kat	1
Kassen	2
Uit te rusten	3
Groot	1
Te stil	3
Te groot	1
Geur	3
Wonen	3
Eerlijk	3
Warm	3